

Iz Sevniske okolice. (Šola brez kršč. nauka.) Nekaterim starišem in otrokom so se še le sedaj oči odperle, da so bili v nemčursko šolo le zapeljani. Sevniski gospodje so nas uže lansko leto svarili, da brezverni Kavčič, kateri je le tukajšnje, takrat jednorazredno šolo obiskoval, družega pa se nič učil nij, da on nevedne ljudi le moti. Kdor hoče iti v mesto dalje študirat, mora tudi izkušnjo iz kerščanskega nauka narediti. In letos smo se pa vsi prepričali, da o kerščanskem nauku v tej šoli ni prav ne duha ne sluha, ter da bodo taki ljudje sčasoma le Turki. Tako nevednih otrok naj se Bog usmili. Wermuth (pelin), kateri nikoli učiteljske izkušnje delal ni, ker mu je pretežka, vabi otroke le že s trompeto v šolo, katero pri telovadbi v okolico večkrat slišimo, njegov tovarš Ajstrič pa v šoli otrokom kaj na gosli zagode, in šola je vesela. Otroci pa, ki se v mladostnem času ne učijo dobro kerščanskega nauka, branja, pisanja, računanja itd. bodo divjaki in berači. Zivež in obleka gotovo nij toliko vredna, kakor prava šola. Tudi dr. Mauer, posestnik Turiškega grada se je dal pred dvema letoma od Kavčičeve brezverske šole zapeljati, a čez jedno leto je uže dečka iz šole vzel in ga celo pretečeno leto doma imel, kar je bilo pametnejše, kakor v tako šolo pošiljati, kjer se otroci vse druge neumnosti in nepotrebnosti učijo, da se ljubi mladostni čas trati, in le to se ne prav učijo, kar bi jim v prihodnjem življenju bilo v prid.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Cesar je bil ta teden na Vogerskem in slovesno odprl novi državni zbor v Budimpešti. V prestolnem govoru naznanil je, ka živimo v miru s vsemi sosedi. Vsled tega pričakujejo nekateri, ka bodo sploh številno vojakov pod puško stoječih zmanjšali. Zatem se je cesar vrnil domov na Dunaj. — V deželnem zboru štajerskem se kmetom in Slovencem slabo godi, meščanje in liberalci imajo večino glasov in delajo postave le sebi v korist. Tako so sklenoli, da bodo zavarovalnice morale 2% dohodkov za požarne straže oddati. No, požarne straže imajo večjidel le mesta in trgi, vesnice redko, a k stroškom bodo vsi zavarovani doplačevali. Tudi so sklenoli v Gradci staviti velikansko palačo za tehnikarje, drugo leto doplačamo davkeplačileci 150.000 fl. Za Dravski most pri Ormoži so dovolili 6000 fl. Slovenski poslanci dr. Dominkuš, M. Vošnjak so se pritožili, zakaj Slovence na Štajerskem povsod zatirajo. Čeravno je dr. Dominkuš govoril jako pohlevno, razdraženi so bili vsi liberalci in posebno Hakelberg in Schneiderer pa graški Schreiner so s svojim napuhom kazali

da imamo Slovenci prav, ako trdimo, da liberalni nemec druga ne misli v narodnem oziru, kakor nas Slovence poteptati, ponemčiti, uničiti. C. k. namestnik je trdil, ka se on drži gesla: „gleiches Recht für Alle“ in si prizadeva „beiden Nationen gerecht zu sein“. Pristavil je, ka v narodnej borbi mnogo pozabi, ka so v Avstriji, kar meri na one, ki čez avstrijske meje škilijo in „puntarske“ zastave razobešajo. — Kranjski deželni zbor zgubil je odličnega poslanca: g. vitez Schneid je nagloma umrl. — Hrvatski sabor zboruje v Zagrebu; Starčevića je narod navdušeno pozdravljaj, ko se je v zbornico peljal; za bana madjaronskega se še zme nil ni.

Vnanje države. Evropa uživa mir. To je res. Vendar drag je. Rimsko cesarstvo je imelo 450.000 vojakov in dosta je bilo; sedaj pa štejemo v Evropi okolo 5—6 milijonov ljudij pod puško, za katere davkeplačileci na leto plačujemo več tisoč milijonov goldinarjev. Državniki prizadevajo si, temu v okom priti pa nič ne opravijo. — Ruski car vrnel se je iz Varšave domov v Petersburg; v Kijevu so dijaki profesorje pretepli, enega ubili in sedaj je 120 dijakov pod ključ djanih, vseučilišče pa zaprto; ruski razkolniški škofje so imeli shod ter sklenoli plačo duhovnikom, ki so vsi oženjeni, povišati. — Nemški cesar je pri manevrih zopet s konja pal; škofo je k mizi povabil pa niso hoteli priti, ker še kolonskega nadškofa ni prozval iz prognanstva: sploh v Westphalnu in ob Rheinu so katoličani na pruskega cesarja silno hudi, in ga tudi niso nikder slovesno sprejemali. — Kolera na Italijanskem pobere vsaki dan po 200 ljudij. — Angleži so v Egiptu gotpodje ter naenkrat ustavili izplačevanje obrestij za stare dolgove egiptovske. Vsled tega so francoski, italijanski in nemški kapitalisti silno jezni, ki imajo največ dolžnih pisem egiptovskih. — Francosko brodovje pobrisalo je kitajske ladje z morja in kitajski trgovci trpijo neizmerno škodo.

Za poduk in kratek čas.

V Sarajevo.

(Dopisuje J. Čagran, veroučitelj v Sarajevu.)

I. Marsikterega slovenskega rojaka bi utegnili prav zanimati nekaj več in natančneje, ter ob enem zanesljivo o glavnem mestu „sreberne Bosne“ (Bosna argentina) in o poti tje izvedeti. Podam toraj kratek opis pota v Sarajevo, mesta in njegovih prebivalcev.

V Sarajevo „biser Bosne“, pelja iz „Bosanskega Broda“ (Bosnisch Brod) c. k. vojnička železnica. Kolomaje so sicer mnogo ožje, kakor pri naših železnicah, pa v kljub temu so vozovi

(ima 2, 3, 4. razred) prav ugodno narejeni. Mali „hlaponi dvojčki) po 30 in več dobro natorjenih vozov hitro in točno vlečejo naprej, vsakako hitreje, ko naši sekundarni in mešani vlaki. Slovenec, ki v Sarajevo ali poprek v Bosno potuje, se pelja najbolje nad Zagreb in Sisek. Iz Siska vozi parnik vsaki ponedeljek in četrtek, v Bosanski Brod, kder se prenoči. Čez Madjarsko potovati tje, nikomu ne svetujem, ker se na mnogih stacijah prestopati mora v drugi vlak, in dolgo čakati, kar lahko povzroči, da potnik ali zaspi, ali pa, ker so madjarski kondukterji od Pečuha počemši izvanredno neuljudni in nepostrežljivi, pravi vlak zgreši, ter se kam inam zapelja.

Do Derventa nima vožnja in pokrajina nič kaj posebno zanimivega. Ko se pa Derventu bližamo, se zasvetlijo v jutranjem svitu „munare“ (turni) turških džamij (cerkev). Prav prijazno mestice Dervent leži lepo ob hribu, je sedež ravnateljstva c. k. bosanske železnice. Ravno sedaj tam završujejo lepo novo katoliško cerkev, tamošnja šola pa oskerbujejo usmiljene sestre. Od Derventa naprej mimo „Verhovega“ se začne potem zanimiva vožnja proti staciji „Han-Marica“. Po progi, oni na Semeringu pri Pajerbahu podobni, se vije in pleže železnica na nekterih krajih izvanredno strmo, mimo prepadov do „Han-Marica“. Pa izvrstni, akoravno mali, hlaponi vlečejo krepko dolgo vrsto vozov v strmo bregovje. Od stacije „Kotorsko“ počemši spremlja zmiraj reka Bosna železnico tjan do zadnje stacije pred Sarajevom: „Iliče-Crnotina“. Zanimivši kraji na potu pri železnici so nadalje „Doboj“, kder je železen križ na pravo roko pri staciji kot spomenik postavljen vojakom, katerih je tukaj in v okolici leta 1878 pod vodstvom grofa Szaparija mnogo rano smrt našlo. Tukaj so se Mohamedanci najhuje in najdolže ustavljali. Za Dobojem pride druga stacija: izdajski „Maglaj“, zloglasen in znan po zavratnem napadu ondodnih mohamedancev na naše huzarje. Prebivalstvo Maglaja je skoraj brezizjemno mohamedansko in ima več džamij (turških cerkev) z visocimi „munarami“. Zanimiva je dalje stacija Žepče, pri katerem kraji so posebno naši vojaki in rojaki 47. rezervnega pešpolka se tako vrlo in junaško obnašali. Najbolj romantična pa je zatem vožnja proti Vranduku in kraj „Vranduk“ sam. Dolina, skoz katero teče vlak, je sila ozka. Celo dolino skoraj izpolni šumeča Bosna. Na obeh straneh so visoki in velikanski bregovi. Na pravem bregu teče železnica, na levem pa pelja ozka vojniška steza, po kateri je fzm. Filipovič vodil svoje zmagonosne čete. Na pravo pred stacijo leži „Vranduk“, kako jastrebovo gnezdo na pečino prilepljen. Peščica oborožanih bi bila mogla dolgo braniti prodiranje dalje v Bosno, ko nebi krščanski Bošnjaki bili prevarili Turke,

da so se inam obrnoli, in so utrdenje Vranduka kot nepotrebno opustili. Vranduk je nekake ključ v Sarajevo in dalje v Bosno. Pod razvalinami nekdanjega grada in trdnjave Vranduka pelja skozi v pečino izsekana „predor“ (Tunel) vozna cesta dalje naprej. Železnica pa teče mimo grada Vranduka. Lepa je potem „Zenica“. Do tega kraja samo je bila najpred zidana železnica, zdaj pa vozi celo do Sarajeva. Pokrajina: široka, lepa in rodovitna dolina, bi bila kako ustvarjena za kolonizacijo. Kraj bi bil, ko bi se izbrale pripravne trtine sorte, tudi za vinorejo. Bosanska zemlja je poprek kam bolj rodovitna od naše, in živila bi lahko še dvakrat toliko ljudi ko sedaj živi, če bi se zemlja pametno obdelovala. Žalibog še Bošnjaki kmetujejo, kakor mi pred — 200 letmi. Slovenecem bi pri tej priliki posebno svetoval, da se naselje v Bosni, ko bo enkrat Vakuf, t. j. mohamedansko cerkveno zemljišče, ki obsega skoraj tretjino vse Bosne, pametno razprodano in razdeljeno. Zenica je začela se jako širiti in rasti. Le 20 korakov od stacije je veliki rudokop. Kopljejo namreč premog, ki ga žge železnica in občinstvo povsod po Bosni, kder imajo zato pripravne peči. Tukaj in preje že v Maglaji (opoldan) in v Derventu so prav dobre in ne predrage restauracije.

(Dalje prihodnjič.)

Smešnica 40. Nemčur stoji v Zidanem mostu gledajoč v Savo in Savinjo in hoče Slovencu zabavljati rekoč: vi kranjski bindišarji ste zelo nesnažni, ker Sava tako grda teče, poglejte kako je „deutsche Sann“ lepa in zelena. Slovenec mu odvrne: le počakaj, kedar se vaši še neumiti nemčurji v Laškem in Celji začnejo enkrat umivati in prati, tedaj bo Savinja drugačijna kakor je sedaj!

Razne stvari.

(Ormožka čitalnica) otvori se slovesno 12. t. m. ob 7. uri zvečer s petjem, govorom, burko (Gluh mora biti). Zatem se poje Heidrihovo: Jadransko morje, sprejemajo udje in naposled je ples.

(Iz Žavca) nam pišejo, da je na dan premiranja konj g. živinozdravnik Jelovšek izvrstno slovenski govoril o napakih pri konjerejstvu; dalje, da je v Celji karta s podpisom: Mehreer Bürger šla od hiše do hiše ter odsvetovala dirke v Žavci udeležiti se.

(Slomšekovih zbranih spisov) četrta knjiga z naslovom: „različno blago“ se v tiskarnici družbe sv. Mohora marljivo tiska. Obsegala bode pedagogično, narodno-politično in narodno-gospodarsko tvarino.

(Prvi bataljon) našega 47. regimenta odpeljal se je 29. p. m. v Livno v Bosni.